

32001L0077

L 283/33

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

27.10.2001

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2001/77/EÜ,
27. september 2001,
taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamise kohta elektrienergia
siseturul**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühenduses ei kasutata praegu piisavalt taastuvate energiaallikate potentsiaali. Ühendus tõdeb, et taastuvaid energiaallikaid on vaja arendada eelismetmena, sest nende kasutamine aitab kaasa keskkonnakaitsel ja säästvale arengule. Peale selle võimaldab see luua kohapeal töökohti, mõjutab soodsalt sotsiaalset ühtekuuluvust, aitab kaasa varustuskindlusele ning võimaldab kiiremini saavutada Kyoto protokollis ettenähtud eesmärgid. Seetõttu tuleb tagada kõnealuse potentsiaali parem kasutamine elektrienergia siseturul.
- (2) Taastuvaid energiaallikaid käsitleva valge raamatu (edaspidi "valge raamat") kohaselt on taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise edendamine ühenduse esmatähtis ülesanne energiavarude tagamise ja mitmekesistamise, keskkonnakaitselise ning sotsiaalse ja majandusliku ühtekuuluvuse tõttu. Seda on kinnitanud nõukogu oma 8. juuni 1998. aasta resolutsioonis taastuvate energiaallikate kohta ⁽⁵⁾ ning Euroopa Parlament oma resolutsioonis valge raamatu kohta. ⁽⁶⁾
- (3) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ulatuslikum kasutamine moodustab tähtsa osa Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni

Kyoto protokollis täitmiseks ettenähtud meetmepaketis ning hilisemate kohustuste täitmiseks vajalikes meetmepaketides.

- (4) Nõukogu on 11. mai 1999. aasta resolutsioonides ning Euroopa Parlament on 17. juuni 1998. aasta otsuses taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kohta ⁽⁷⁾ palunud, et komisjon teeks ühenduse raames konkreetse ettepaneku taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia pääsemise kohta elektrienergia siseturule. Peale selle on Euroopa Parlamendi 30. märtsi 2000. aasta resolutsioonis taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ja elektrienergia siseturu kohta ⁽⁸⁾ rõhutatud, et taastuvenergia kasutamisega seotud kohustuslikud ja ambitsioonikad eesmärgid riigi tasandil on tulemuste ja ühenduse eesmärkide saavutamisel olulised.
- (5) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia turuosa suurenemiseks keskpika ajavahemiku jooksul peaksid kõik liikmesriigid esitama taastuvatest allikatest toodetud elektrienergia tarbimise siseriiklikud soovitused eesmärgid.
- (6) Kõnealused siseriiklikud soovitused eesmärgid peaksid olema kooskõlas kõigi siseriiklike kohustustega kui osaga Kyoto protokollis alusel vastuvõetud kliimamuutusega seotud ühenduse kohustustest.
- (7) Komisjonil tuleks hinnata, kui suurt edu liikmesriigid on saavutanud siseriiklike soovituste eesmärkide täitmisel ning kui suures ulatuses siseriiklikud soovitused eesmärgid vastavad ülemaailmsele soovitusele eesmärgile, mille kohaselt taastuvenergia tarbimine 2010. aastaks moodustab 12 % siseriiklikust energia kogutarbimisest, kusjuures jõupingutuste suurendamisel tuleks nii ühenduse tasandil kui ka liikmesriikides riikide erinevusi silmas pidades vajaliku suunena arvesse võtta valge raamatu soovitustele eesmärki, mis on 12 % ühenduse kui terviku kohta aastaks 2010. Kui seda on vaja eesmärkide saavutamiseks, peaks komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid, mis võivad sisaldada kohustuslike eesmärgid.
- (8) Liikmesriigid, kes kasutavad energiaallikana jäätmeid, peavad täitma ühenduse jäätmehooldust käsitlevaid kehtivaid õigusnorme. Käesolev direktiiv ei piira nõukogu 15. juuli 1975. aasta jäätmetalase direktiivi 75/442/EMÜ ⁽⁹⁾ 2a ja 2b lisaga sätestatud mõistete kohaldamist. Taastuvatele energiaallikatele antav abi peaks olema kooskõlas ühenduse muude eesmärkidega, eelkõige jäätmetöötuse hierarhiaga.

⁽¹⁾ EÜT C 311 E, 31.10.2000, lk 320 ja EÜT C 154 E, 29.5.2001, lk 89.

⁽²⁾ EÜT C 367, 20.12.2000, lk 5.

⁽³⁾ EÜT C 22, 24.1.2001, lk 27.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 16. novembri 2000. aasta arvamus (EÜT C 223, 8.8.2001, lk 294), nõukogu 23. märtsi 2001. aasta ühine seisukoht (EÜT C 142, 15.5.2001, lk 5) ja Euroopa Parlamendi 4. juuli 2001. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 7. septembri 2001. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT C 198, 24.6.1998, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT C 210, 6.7.1998, lk 215.

⁽⁷⁾ EÜT C 210, 6.7.1998, lk 143.

⁽⁸⁾ EÜT C 378, 29.12.2000, lk 89.

⁽⁹⁾ EÜT L 194, 25.7.1975, lk 39. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni otsusega 96/350/EÜ (EÜT L 135, 6.6.1996, lk 32).

- Seetõttu ei tohiks taastuvate energiaallikate abisüsteemide raames edaspidi edendada sorteerimata olmejäätmete põletamist, kui edendamine tuleb kahjuks töötlemise hierarhiaale.
- (9) Käesolevas direktiivis kasutatav biomassi mõiste ei piira teistsuguse mõiste kasutamist siseriiklikes õigusaktides muus kui käesoleva direktiivi tähenduses.
- (10) Käesoleva direktiivi kohaselt ei ole liikmesriigid kohustatud tunnustama päritolutagatise ostmist teistelt liikmesriikidelt ega vastava elektrienergia osa ostmist siseriikliku kvoodikohustuse täitmiseks. Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kauplemise hõlbustamiseks ning selleks, et tarbija jaoks suurendada selgust valiku tegemisel taastumatust ja taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia vahel, on selline elektrienergia päritolutagatis siiski vajalik. Päritolutagatiste süsteemid iseenesest ei anna eri liikmesriikides sisseseatud siseriiklike abimehhanismide kasutamise õigust. On tähtis, et kõik taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia vormid oleksid hõlmatud päritolutagatistega.
- (11) On oluline selget vahet teha päritolutagatiste ja vahetatavate roheliste sertifikaatide vahel.
- (12) Riigi toetuse vajalikkust taastuvatele energiaallikatele kinnitatakse ühenduse keskkonnakaitse riigiabi käsitlevates suunistes, ⁽¹⁾ kusjuures muude võimaluste hulgas peetakse silmas vajadust arvesse võtta elektrienergia tootmise väliskulusid. Kõnealust riigi toetust kohaldatakse jätkuvalt ka asutamislepingu eeskirjade, eelkõige selle artiklite 87 ja 88 kohaselt.
- (13) Tuleb luua taastuvate energiaallikate turu õigusraamistik.
- (14) Liikmesriigid käivitavad eri mehhanisme taastuvate energiaallikate toetamiseks siseriiklikul tasandil, sealhulgas rohelised sertifikaadid, investeeringutoetus, maksuvabastused või maksuvähendused, enammakstud maksusumma tagasimaksmine ja otsesed hinnatoetussüsteemid. Üks tähtsaid vahendeid käesolevas direktiivis ettenähtud eesmärkide saavutamisel on kindlustada kõnealuste mehhanismide nõuetekohane toimimine ühenduse raamprogrammi käivitamiseks, et säiliks investori usaldus.
- (15) Kogu ühendust hõlmava toetuskavade raamprogrammi kohta otsust teha on vara, silmas pidades siseriiklikest kavast saadud kogemuste piiratust ning taastuvatest energiaallikatest toodetud hinnatoetusega elektrienergia suhteliselt väikest osa ühenduses.
- (16) Toetuskavad tuleb pärast piisavat üleminekuaga siiski elektrienergia areneva siseturuga kohandada. Seetõttu on vaja, et komisjon jälgiks olukorda ning teeks ettekande siseriiklike kavade rakendamisel saadud kogemuste alusel. Vajaduse korral peaks komisjon kõnealuse ettekande põhjal tegema ettepaneku taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia ühenduse toetuskavade raamprogrammi kohta. See ettepanek peaks kaasa aitama siseriiklike soovituslike eesmärkide saavutamisele, olema kooskõlas elektrienergia siseturu põhimõtetega ning arvesse võtma eri taastuvate energiaallikate omadusi, tehnoloogiate erinevusi ja geograafilisi iseärasusi. See peaks soodustama ka taastuvate energiaallikate tulemuslikku kasutamist, olema lihtne ning samal ajal võimalikult efektiivne eelkõige kulude osas ning sisaldama piisavaid üleminekuaga pikkusega vähemalt seitse aastat, säilitama investorite usalduse ning ära hoidma luhtunud kulude tekkimise. Kõnealune raamprogramm peaks võimaldama tekitada konkurentsi taastuvatest ja taastumatust energiaallikatest toodetud elektrienergia vahel ning piirama tarbija kulutusi ning samas vähendada keskmise ajavahemiku jooksul vajadust riigi toetuse järele.
- (17) Kui taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia hõlvab suurema turuosa, võimaldab see mastaabisäästu ning vähendab seega kulusid.
- (18) On tähtis ära kasutada turujõudude ja siseturu mõju ning muuta taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia konkurentsivõimelisemaks ja Euroopa kodanikele atraktiivsemaks.
- (19) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiaturu arengu soodustamisel on vaja arvestada positiivset mõju piirkondlikele ja kohalikele arenguvõimalustele, ekspordiväljavaateid, sotsiaalset ühtekuuluvust ja töövõimalusi, eelkõige silmas pidades väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, aga ka sõltumatuid energiatootjaid.
- (20) Tuleks silmas pidada taastuvate energiaallikate sektori spetsiifilist struktuuri, eelkõige läbi vaadata haldusmenetlused, mis käsitlevad taastuvatest energiaallikatest elektrienergiat tootvate ettevõtete ehituslubade taotlemist.
- (21) Teatavas olukorras ei ole võimalik täielikult tagada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia edastamist ja jaotamist nii, et see ei mõjutaks võrgusüsteemi usaldusväärsust ja ohutust, ning seetõttu võivad vastavad tagatise sisaldada rahalist hüvitist.
- (22) Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia uute tootjate liitumiskulud peaksid olema objektiivsed, läbi paistvad ja mittediskrimineerivad ning võrgusüsteemiga liitunud tootjate tekitatud tulu tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta.

⁽¹⁾ EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

(23) Kuna liikmesriigid ei saa täiel määral täita kavandatavate meetmete üldisi eesmärke, mis oma ulatuse ja mõju tõttu on paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuspõhimõttega. Nende üksikasjalik rakendamise peaks siiski jääma liikmesriikidele, kusjuures iga liikmesriik saab valida oma konkreetsetele oludele kõige paremini vastava korra. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mida on vaja kõnealuste eesmärkide saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk

Käesoleva direktiivi eesmärk on soodustada taastuvate energiaallikate osa suurendamist elektrienergia tootmisel elektrienergia siseturul ning luua alus asjakohase ühenduse raamprogrammi rakendamiseks tulevikus:

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *taastuvad energiaallikad* — taastuvad mittefossiilsed energiaallikad (tuuleenergia, päikeseenergia, maasoojus, laineenergia, hoovuste energia, hüdroenergia, biomass, prügilaga gaas, reoveepuhasti gaas ja biogaasid);
- b) *biomass* — põllumajanduslikust tootmisest (kaasa arvatud taimsed ja loomsed ained), metsatööstusest ja sellega seotud tootmisest pärit toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev fraktsioon ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon;
- c) *taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia* — üksnes taastuvaid energiaallikaid kasutavates elektrijaamades toodetud elektrienergia ning see osa elektrienergiast, mis toodetakse taastuvatest energiaallikatest hübriidelektrijaamades, kus kasutatakse ka traditsioonilisi energiaallikaid, ning kaasa arvatud taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia, mida kasutatakse salvestussüsteemide täitmiseks, kuid välja arvatud salvestussüsteemide tulemusena saadud elektrienergia;
- d) *elektritarbimine* — riigi elektrienergiatoodang, sealhulgas oma toodang, lisaks import, maha arvatud eksporditav osa (siseriiklik elektrienergia kogutarbimine).

Peale selle kohaldatakse mõisteid, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta direktiivis 96/92/EÜ elektrienergia siseturu ühiseeskirjade kohta. ⁽¹⁾

⁽¹⁾ EÜT L 27, 30.1.1997, lk 20.

Artikkel 3

Siseriiklikud soovituslikud eesmärgid

1. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, et soodustada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia suuremat tarbimist vastavalt lõikes 2 nimetatud siseriiklikele soovituslikele eesmärkidele. Kõnealused meetmed peavad olema proportsionaalsed saavutatava eesmärgiga.

2. Liikmesriigid koostavad ja avaldavad hiljemalt 27. oktoobril 2002. aastal ning seejärel iga viie aasta tagant aruande, milles määratakse kindlaks taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamise siseriiklikud soovituslikud eesmärgid elektritarbimise protsendimäärana järgmiseks kümneks aastaks. Aruandes kirjeldatakse lühidalt ka riigi tasandil kõnealuste siseriiklike soovituslike eesmärkide saavutamiseks võetavaid või kavandatavaid meetmeid. Kõnealuste eesmärkide seadmisel aastani 2010 liikmesriigid:

- arvestavad lisas esitatud kontrollväärtusi,
- tagavad ülesannete vastavuse kõigile kliimamuutustega seotud siseriiklikele kohustustele, mis ühendus on võtnud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga kohaselt.

3. Liikmesriigid avaldavad esimest korda hiljemalt 27. oktoobril 2003. aastal ning seejärel iga kahe aasta tagant aruande, mis sisaldab eelkõige kõnealuste eesmärkide saavutamist mõjutada võivaid kliimategureid arvesse võttes siseriiklike soovituslike eesmärkide täitmise edu analüüsi ning näitab, kui suures ulatuses võetud meetmed vastavad siseriiklikele kliimamuutustega seotud kohustustele.

4. Komisjon hindab liikmesriikide lõigetes 2 ja 3 nimetatud aruannete põhjal, kui suures ulatuses:

- liikmesriigid on saavutanud edu siseriiklike soovituslike eesmärkide täitmisel,
- siseriiklikud soovituslikud eesmärgid vastavad ülemaailmsele soovituslikule eesmärgile, mille kohaselt taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia moodustab 2010. aastaks 12 % siseriiklikust energia kogutarbimisest, ning eelkõige soovituslikule eesmärgile, mille kohaselt taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia moodustab 2010. aastaks 22,1 % ühenduse kogu elektritarbimisest.

Komisjon avaldab oma seisukohad ettekandena esimest korda hiljemalt 27. oktoobril 2004 ning seejärel iga kahe aasta tagant. Kõnealuse ettekandega kaasnevad vajaduse korral ettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Kui teises lõigus nimetatud ettekandest järeldub, et siseriiklikud soovituslikud eesmärgid ei vasta ülemaailmsele soovituslikule eesmärgile tõenäoliselt põhjendamatult ja/või ei vasta uutele teaduslikele tõenditele, siis käsitlevad kõnealused ettepanekud asjakohases vormis siseriiklike eesmärkide, kaasa arvatud kohustuslike eesmärkide täitmist.

Artikkel 4

Toetuskavad

1. Piiramata asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist, hindab komisjon liikmesriikides kasutatud mehhanismide rakendamist, mille kohaselt elektrienergia tootja saab ametivõimude määruste alusel otsest või kaudset toetust ning millel võib olla kaubandust piirav mõju, kusjuures lähtutakse seisukohast, et kõnealused mehhanismid aitavad täita asutamislepingu artiklitega 6 ja 174 ettenähtud eesmärgid.

2. Komisjon teeb hiljemalt 27. oktoobril 2005 hästi dokumenteeritud ettekande lõikes 1 nimetatud eri mehhanismide rakendamise ja üheaegse esinemise kogemuste kohta. Ettekandes hinnatakse lõikes 1 nimetatud toetussüsteemide edukust, sealhulgas nende tulemuslikkust taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri tarbimise edendamisel vastavalt artikli 3 lõikes 2 nimetatud siseriiklikele soovituslikele eesmärkidele. Kõnealuse ettekandega kaasneb vajaduse korral ettepanek taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia toetuskavade ühenduse raamprogrammi jaoks.

Kõik raamprogrammiga seotud ettepanekud peaksid:

- a) aitama saavutada siseriiklike soovituslike eesmärgid;
- b) vastama elektrienergia siseturu põhimõtetele;
- c) arvestama taastuenergia eri allikate omadusi ning eri tehnoloogiad ja geograafilisi erinevusi;
- d) edendada tulemuslikult taastuvate energiaallikate kasutamist, olema lihtsad ning samal ajal efektiivsed, eriti kulude osas;
- e) ette nägema siseriiklikele toetussüsteemidele piisavaid, vähemalt seitsme aasta pikkusi üleminekuaja, ning säilitama investori usalduse.

Artikkel 5

Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolulagatis

1. Liikmesriigid tagavad hiljemalt 27. oktoobril 2003, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolu käesoleva direktiivi tähenduses on võimalik tagada iga liikmesriigi poolt ettenähtud objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide kohaselt. Nad hoolitsevad selle eest, et taotluse korral antakse sellega seoses välja päritolulagatis.

2. Liikmesriigid võivad määrata ühe või mitu tootmisest ja jaotamisest sõltumatut pädevat asutust tegelema kõnealuste päritolulagatiste väljaandmise järelevalvega.

3. Päritolulagatis:

- esitab allika, millest elektrienergia on toodetud, tootmise kuupäevad ja kohad ning võimsuse, kui on tegemist hüdroelektriseadmetega,

- võimaldab taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia tootjatel tõendada, et elektrienergia, mida nad müüvad, on saadud taastuvatest energiaallikatest käesoleva direktiivi tähenduses.

4. Lõike 2 kohaselt väljaantud päritolulagatise tuleks liikmesriikidel vastastikku tunnustada ainult lõikes 3 nimetatud asjaolude tõendusena. Iga päritolulagatise kui sellise tõenduse tunnustamisest keeldumine, eelkõige kui tegemist on pettuse ärahoidmisega, peab tuginema objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele. Päritolulagatise tunnustamisest keeldumise korral võib komisjon, eelkõige arvesse võttes objektiivseid, läbipaistvaid ja mittediskrimineerivaid kriteeriume, millele kõnealune tunnustamine tugineb, sundida keelduvat osapoolt päritolulagatist tunnustama.

5. Liikmesriigid ja pädevad asutused seavad sisse asjakohased mehhanismid päritolulagatiste täpsuse ja usaldusväarsuse tagamiseks ning kirjeldavad artikli 3 lõikes 3 nimetatud aruandes lühidalt lagatiste süsteemi usaldusväarsuse tagamiseks võetud meetmeid.

6. Pärast konsulteerimist liikmesriikidega käsitleb komisjon artiklis 8 nimetatud ettekandes vormi ja viisi, mida liikmesriigid võiksid järgida taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolu tagamisel. Vajaduse korral teeb komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vastu võtta sellekohased ühiseeskirjad.

Artikkel 6

Haldusmenetlused

1. Liikmesriigid või liikmesriikide määratud pädevad asutused annavad hinnangu taastuvatest energiaallikatest elektrienergiat tootvate ettevõtete lubade või direktiivi 96/92/EÜ artikliga 4 sätestatud muude menetluste suhtes kohaldatavale olemasolevale õiguslikule ja reguleerivale raamistikule, eesmärgiga:

- vähendada seadustest tulenevaid ja muid tõkkeid, mis takistavad elektrienergia tootmist taastuvatest energiaallikatest,
- lihtsustada ja kiirendada menetlusi asjaomasel haldustasandil ning
- tagada, et eeskirjad oleksid objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad, ning võtta täiel määral arvesse taastuvate energiaallikate erinevate tehnoloogiate iseärasused.

2. Liikmesriigid avaldavad hiljemalt 27. oktoobril 2003 aruande lõikes 1 nimetatud hindamise kohta ning esitavad vajaduse korral võetud meetmed. Aruande eesmärk on siseriiklike õigusaktide kohaselt esile tuua konkreetne tase, milleni on jõutud:

- loataotluste tähtaegade, vastuvõtmise ja menetlemise kooskõlastamisel erinevate haldusasutuste vahel,

- võimalike suuniste koostamisel seoses lõikes 1 nimetatud meetmetega ning kiirendatud planeerimiskorra kasutuselevõtmisel taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia tootjatele ning
- asutuste määramisel, kes tegutsevad vahendajatena lubade väljandmise eest vastutavate asutuste ning loa taotlejate vahelistes vaidlustes.

3. Komisjon annab artiklis 8 nimetatud ettekande ja käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud liikmesriikide aruannete põhjal hinnangu parimatele lahendustele lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamisel.

Artikkel 7

Võrgusüsteem

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ülekande- ja jaotussüsteemi operaatorid kindlustavad oma territooriumil taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia edastamise ja jaotamise, ilma et see mõjutaks võrgusüsteemi usaldusväärsust ja ohutust. Nad võivad ka sätestada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia eelistatud pääsu võrgusüsteemi. Energia jaotamisel tootmisseadmete vahel asetavad ülekandesüsteemi operaatorid esikohale taastuvaid energiaallikaid kasutavad tootmisseadmed, niivõrd kui siseriiklik elektrisüsteem võimaldab.

2. Liikmesriigid loovad õigusraamistiku või nõuavad ülekande- ja jaotussüsteemi operaatoritelt standardeeskirjade koostamist ja avaldamist, milles käsitletakse kulude kandmist seoses tehniliste kohandustega (näiteks võrguga liitumised ja võrgu arendustööd), mida on vaja, et kaasata uusi tootjaid, kes varustavad ühendatud võrku taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia.

Kõnealused eeskirjad peavad tuginema objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, mille kohaselt võetakse eelkõige arvesse kõik kõnealuste tootjate võrku liitmise kulud ja tulud. Eeskirjad võivad ette näha eri tüüpi liitumist.

3. Vastavalt asjaoludele võivad liikmesriigid ülekande- ja jaotussüsteemi operaatoritelt nõuda lõikes 2 nimetatud kulude täielikku või osalist kandmist.

4. Ülekande- ja jaotussüsteemi operaatorid on kohustatud esitama uutele, liitumist soovivatele tootjatele ammendava ja üksikasjaliku liitumiskulude kalkulatsiooni. Liikmesriigid võivad lubada võrguga liituda soovival taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia tootjatel välja kuulutada liitumistööde pakkumismenetluse.

5. Liikmesriigid loovad õigusraamistiku või nõuavad ülekande- ja jaotussüsteemi operaatoritelt standardeeskirjade koostamist ja avaldamist, milles käsitletakse võrguseadmetega (võrguga liitumiste ja võrguarendustöödega) seotud kulude jaotamist kõigi tootjate vahel, kes neist tulu saavad.

Jaotamine toimub mehhanismi abil, mis tugineb objektiivsetele, läbipaistvatele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele, mille kohaselt võetakse arvesse nii algselt ja hiljem liitunud tootjate kui ka ülekande- ja jaotussüsteemi operaatorite liitumistega seoses saadud tulud.

6. Liikmesriigid tagavad, et ülekande- ja jaotustasude määramine ei ole diskrimineeriv taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia suhtes, eriti mitte selle taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia suhtes, mida toodetakse äärealadel, nagu saared ja madala rahvastikutihedusega piirkonnad.

Liikmesriigid loovad vajaduse korral õigusraamistiku või nõuavad, et ülekande- ja jaotussüsteemi operaatorid tagaksid, et taastuvaid energiaallikaid kasutavate elektrijaamade toodetud elektrienergia edastamis- ja jaotustasud peegeldaksid tulukust, mis tuleneb elektrijaama võrguga liitumisest. Selline tulukust võib tekkida madalpingevõrgu otsesel kasutamisel.

7. Liikmesriigid käsitlevad artikli 6 lõikes 2 nimetatud aruandes ka meetmeid, mis tuleb võtta, et võimaldada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia pääsu võrgusüsteemi. Kõnealuses aruandes käsitletakse muu hulgas elektrienergia kahesuunalise mõõtmise võimalusi.

Artikkel 8

Kokkuvõttev aruanne

Komisjon esitab liikmesriikide artikli 3 lõikes 3 ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud aruannete põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembril 2005 ning seejärel iga viie aasta tagant kokkuvõtva aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta.

Aruandes käsitletakse:

- edusamme taastumatutest energiaallikatest toodetud elektrienergia väliskulude arvessevõtmisel ning riigitoetuste mõju elektritootmisele,
- liikmesriikide võimalusi täita artikli 3 lõikes 2 kindlaksmääratud siseriiklikud soovituslikud eesmärgid, artikli 3 lõikes 4 nimetatud ülemaailmne soovituslik eesmärk ning seda, kas esineb eri energiaallikate diskrimineerimist.

Vajaduse korral esitab komisjon koos aruandega Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekud.

*Artikkel 9***Õigusaktide ülevõtmine**

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 27. oktoobril 2003. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

*Artikkel 10***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

*Artikkel 11***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 27. september 2001

Euroopa Parlamendi nimel

president

N. FONTAINE

Nõukogu nimel

eesistuja

C. PICQUÉ

LISA

Liikmesriikide siseriiklike soovituslike eesmärkide kontrollväärtused taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia osatähtsuse kohta elektrienergia kogutarbimises 2010. aastaks (*)

Käesolevas lisas esitatakse kontrollväärtused, et kindlaks määrata siseriiklikud soovituslikud eesmärgid elektri tootmiseks taastuvatest energiaallikatest (RES-E), nagu on nimetatud artikli 3 lõikes 2:

	RES-E TWh 1997 (**)	RES-E % 1997 (***)	RES-E % 2010 (***)
Belgia	0,86	1,1	6,0
Taani	3,21	8,7	29,0
Saksamaa	24,91	4,5	12,5
Kreeka	3,94	8,6	20,1
Hispaania	37,15	19,9	29,4
Prantsusmaa	66,00	15,0	21,0
Iirimaa	0,84	3,6	13,2
Itaalia	46,46	16,0	25,0 (1)
Luksemburg	0,14	2,1	5,7 (2)
Madalmaad	3,45	3,5	9,0
Austria	39,05	70,0	78,1 (3)
Portugal	14,30	38,5	39,0 (4)
Soome	19,03	24,7	31,5 (5)
Rootsi	72,03	49,1	60,0 (6)
Ühendkuningriik	7,04	1,7	10,0
Ühendus	338,41	13,9 %	22 % (****)

(*) Liikmesriigid eeldavad käesolevas lisas esitatud kontrollväärtusi arvesse võttes põhjendatult, et keskkonnakaitsealase riigiabi suunised võimaldavad riiklike toetuskavade abil taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kasutamist edendada.

(**) Andmed viitavad taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia (RES-E) siseriikliku tootmisele 1997. aastal.

(***) RES-E protsentuaalse määra aluseks aastatel 1997 ja 2010 on võetud RES-E siseriikliku tootmine, mis on jagatud siseriikliku elektrienergia kogutarbimisega. RES-E sisekaubanduse puhul (tunnustatud sertifikaadi või registreeritud päritolu kohaselt) mõjutab kõnealuste protsentide arvutamine liikmesriikide 2010. aasta arvulisi väärtusi, kuid mitte ühenduse koguväärtust.

(****) Ümardatud arv, mis tuleneb eespool esitatud kontrollväärtustest

(1) Itaalia esitab teostatava väärtusena 22 %, eeldades, et 2010. aasta siseriiklik elektrienergia kogutarbimine on 340 TWh. Käesolevas lisas kindlaksmääratud kontrollväärtusi arvestades eeldab Itaalia, et siseriiklik taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kogutoodang 2010. aastal on 76 TWh. See arvuline väärtus hõlmab olme- ja tööstusjäätmete bioloogiliselt lagunevatu fraktsiooni, mida on kasutatud kooskõlas jäätmehooldust käsitlevate ühenduse õigusaktidega. Selles osas on käesolevas lisas nimetatud soovitusliku eesmärgi saavutamise muu hulgas elektrienergia siseriikliku nõudluse tasemest 2010. aastal.

(2) Luksemburg on käesolevas lisas esitatud kontrollväärtusi arvestades seisukohal, et 2010. aastaks seatud eesmärk on saavutatav ainult juhul, kui

- elektrienergia kogutarbimine 2010. aastal ei ületa 1997. aasta tarbimist,
- tuuleenergia on korrutatav koefitsiendiga 15,

- biogaasist toodetud elektrienergia on korrutatav koefitsiendiga 208,
 - Luksemburgi ainsa olmejäätmete põletusseadme abil toodetud elektrienergia, mis 1997. aastal moodustas poole taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergiast, võetakse tervikuna arvesse,
 - fotoelektriliselt toodetud elektrienergia toodangut on võimalik tõsta 80 GWh, ning niivõrd, kui eespool nimetatud on ettenähtud aja jooksul tehniliselt saavutatav.
- Loodusressursside puudumise tõttu ei ole hüdroelektrijaamades võimalik elektrienergia tootmist suurendada.
- (3) Austria esitab teostatava väärtusena 78,1 % eeldusel, et 2010. aasta siseriiklik elektrienergia kogutarbimine on 56,1 TWh. Arvestades asjaolu, et elektrienergia tootmine taastuvatest energiaallikatest sõltub suurel määral hüdroenergiast ning seetõttu aastastest sademete hulgast, tuleks 1997. ja 2010. aasta arvulised andmed välja arvutada hüdroloogilistele ja kliimatingimustele toetuva pikaajalise mudeli põhjal.
- (4) Portugal teatab käesolevas lisas esitatud kontrollväärtusi arvesse võttes, et 2010. aasta soovitusliku eesmärgi kindlaksmääramisel lähtuti taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia 1997. aasta osast eeldusel, et:
- üleriigilise elektrienergia plaani kohaselt on võimalik jätkata uue hüdroenergia allikate loomist, mille võimsus on üle 10 MW,
 - muude, ainult riigi rahalise abi toel võimalike taastuvate võimsuste aastane kasvutempo suureneb senisega võrreldes kaheksa korda.
- See võimaldab väita, et muudest taastuvatest energiaallikatest kui suurtest hüdroenergiaallikatest elektrienergia tootmine kasvab kaks korda suuremal määral kui siseriikliku elektrienergia kogutarbimine.
- (5) Soome tegevuskavas on taastuvate energiaallikatega seotud eesmärgid kindlaks määratud taastuvate energiaallikate mahu järgi 2010. aastal. Kõnealused eesmärgid on seatud ulatuslike taustauuringute põhjal. Tegevuskava on kinnitatud valitsuse poolt 1999. aasta oktoobris.
- Soome tegevuskava kohaselt moodustab taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia 2010. aastaks 31 %. See soovituslik eesmärk on väga ambitsioonikas ning selle elluviimine nõuab Soomes ulatuslikke edendusmeetmeid.
- (6) Rootsi märgib käesolevas lisas esitatud kontrollväärtusi arvesse võttes, et eesmärkide saavutamine sõltub suurel määral kliimateguritest, mis mõjutavad tugevasti hüdroenergia tootmise taset, eelkõige sademete hulga muutustest, sademete ajalisest jaotusest aastast ning vee juurdevoolust. Elektrienergia tootmine hüdroenergiast võib oluliselt kõikuda. Erakordselt sademetevaestel aastatel võib toodang olla 51 TWh, kuid sademeterohketel aastatel võib see ulatuda kuni 78 TWh. Seega tuleks 1997. aasta väärtus välja arvutada pikaajalise mudeli põhjal, mis tugineb hüdroloogiliste ja kliimategurite teadusliku uurimise andmetele.
- Tavapärase meetodina kasutatakse riikides, kus hüdroenergia osa tootmises on tähtis, vee juurdevoolu statistikat 30-60 aasta kohta. Seega, kui toetuda Rootsi metoodikale ja aastatel 1950-1999 valitsenud tingimustele, korrigeerides hüdroenergia tootmise koguvõimsuse ja juurdevoolu erinevusi aastate jooksul, ulatub keskmine hüdroenergiatoodang kuni 64 TWh, mis vastab 1997. aasta näitajale 46 %; selle põhjal arvab Rootsi, et 2010. aasta väärtusele vastab paremini 52 %.
- Pealegi on Rootsi võimalused eesmärki saavutada piiratud asjaolu tõttu, et ärakasutamata jõed on õiguslikult kaitsitud. Rootsi võimalused eesmärki saavutada sõltuvad suurel määral ka järgmistest asjaoludest:
- soojuse ja elektri koostootmise laiendamisest olenevalt rahvastikutihedusest, nõudlusest soojuse ja tehnoloogiaarenduse, eelkõige mustleelise gaasistamise järele, ning
 - tuuleelektrijaamadele siseriiklike õigusaktide kohaselt tegevusloa andmisest, nende omaksvõtmisest üldise poolt, tehnoloogiaarendusest ja jaotusvõrkude levimisest.
-